

РЕШЕНИЕ

№ 5451

гр. София, 21.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 20.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **9531** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 - 285 от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

С определение № 9824/29.09.2021 г. по адм. дело № 9590/2021 г. на ВАС, Трето отделение, делото е изпратено на Административен съд София- град след възникнал спор за подсъдност.

Образувано е по искова молба на А. А. Ш., ЕГН [ЕГН], към датата на предявяване на иска (28.03.2019 г.), изтъпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затвора [населено място], срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) с искане за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 20 000 лв., претърпени вследствие на лоши битови и хигиенни условия в затворническото помещение, в периода от 15.11.2017 г. до 25.03.2019 г.

Ищецът поддържа, че през исковия период бил поставен в лоши битови и хигиенни условия, а именно: в обитаваните от него килии имало насекоми – хлебарки и дървеници. На следващо място сочи за липса на хигиенни материали (давали му по един сапун месечно, а едва през месец март 2019 г. му дали 100 гр. прах за пране и три сапуна). Твърди, че през процесния период с него не била осъществявана социална работа. В тази връзка сочи, че не бил включен в никакви специализирани програми за намаляване на риска, изграждане на умения и обучения за придобиване на професионален опит и знания, което го поставило в неблагоприятно положение при

изтърпяване на присъдата. Твърди също, че в помещенията за настаняване усещал постоянен студ по време на зимния период, както и че тоалетните в килиите не били преградени до тавана, съгласно препоръките на КПИ от 2012 г. и 2015 г., поради което бил поставен в неблагоприятна среда, характеризираща се с неприятни гледки и миризми. Уточнява, че през исковия период помещавал следните килии в Затвора [населено място]: от 15.11.2017 г. до 30.11.2017 г. – килия 2А, 8-ма гр.; от 30.11.2017 г. до 25.12.2017 г. – килия 9, 11-та гр.; от 25.12.2017 г. до 25.02.2019 г. - килии 6, 19, 13,9, 14,4 и 15 на 12-та гр. и за периода от 25.02.2019 г. до 25.03.2019 г. – килия 13, 7-ма гр.

С молба до АССГ, подадена на 21.10.2021 г., ищецът заявява желание за спиране на производството, тъй като се „отказва от делото“ по лични причини. В отговор на разпореждане, с което съдът е изискал да бъдат уточнени процесуалните действия, които ищецът желае да бъдат предприети, а именно спиране на производството или оттегляне на иска, ищецът заявява в о.с.з., проведено на 15.11.2021 г. /л.25/, че не желае делото срещу ГД „ИН“ да бъде прекратено, а така подадената молба за „отказ“ от производство била с оглед отправено към него обещание за предсрочно освобождаване, което не било реализирано.

В открито съдебно заседание, ищецът не се явява и не изпраща представител.

Ответникът - Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез процесуалния си представител юрк. Д., оспорва исковата молба. Счита, че от събраните по делото доказателства не са установени незаконосъобразни действия и/или бездействия от страна на администрацията, които да обуславят присъждане на обезщетение на ищеца. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП счита искът за неоснователен, поради липса на елементите от фактическия състав на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, а именно: какви са настъпилите за ищеца вреди, както и причинно-следствената връзка между действията или бездействията на администрацията и евентуално настъпилите вредите.

Административен Съд С. - град, I отделение, 6-ти състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото писмени и гласни доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Видно от писмо, рег. № 1530/10.03.2020 г., изготвено от ИФ началник на Затвора [населено място] /л.14, адм. дело № 3382/19 г./, л. св. А. А. Ш. е постъпил в Затвора [населено място] на 15.11.2017 г. в приемното отделение на 8-ма група. От 21.11.2017 г., Ш. е настанен в 11-та група, от 07.12.2017 г. – в 12-та група, от 20.12.2018 г. – в 7-ма група, а от 20.01.2020 г. е преведен в затвора в [населено място].

В справка от ВПД ИСДВР 12-та група при Затвора [населено място] /л.16, адм. дело № 3382/19 г./, от 10.03.2020 г., е посочено, че 12-та група се състои от 18 спални помещения с обща площ от 243 кв.м., включващи собствени санитарни възли. Посочено е, че групата разполага с баня в края на коридора, с общо ползване на четири души. Уточнено е, че по отношение на посочените от ищеца спални помещения с номера 4, 6,9,13,14,15 и 19, всяко едно от тях е с обща площ от 13.20 кв. м., като всички са съобразени с изискванията на законовия минимум за разполагаема площ от 4 кв. м. за 1 л. св., съгл. чл.43, т.4 ЗИНЗС. По отношение на настаняването, в справката е посочено, че в Затвора [населено място] се води регистър за настаняването по групи, но не и по спални помещения, поради което не може да бъде предоставена информация с кои л.св. лица е бил ищецът в едно спално помещение. За

спалните помещения е посочено, че разполагат с прозорци, осигуряващи достъп до пряка слънчева светлина, отделни легла, шкафчета за лични вещи, осветителни и отоплителни тела и санитарен възел с постоянно течаща топла и студена вода. Отоплението в спалните помещения било осигурено от Т. и парова централа, като през зимните месеци поддържаната температура в помещенията била минимум 18 градуса. На следващо място се сочи, че на всеки л. св. се полага 1 бр. дюшек и 1 бр. възглавница, като по време на престоя се предлага изпиране или подмяна на дюшека. Посочено е, че при желание на л. св. може да се дезинфекцират дрехите и спалното им бельо в изпарителя на затвора, а отделно имат достъп до пералня по утвърден график. По отношение на хигиенните материали е посочено, че на л.св. всеки месец се раздават сапун, веро, прах за пране и обезмаслител, а отделно от това същите имат възможност ежедневно да си закупуват такива от магазина на затвора. Посочено е също, че във всяка група има назначени хигиенисти, а служители на НОС следят дали са изпълнени възложените им задачи. По отношение на хигиената в спалните помещения е посочено, че тя е лично задължение на лишените от свобода. На следващо място е посочено, че по силата на сключен договор между ГД „ИН“ и „ДДД-1“ ООД, всеки втори месец между 20-то и 30-то число, се извършва дезинфекция, дезинсекция и деритизация на територията на целия затвор и общежитията към него, като е отбелязано, че не всички л.св. допускат служителите на фирмата в спалните си помещения.

В докладна записка от 11.03.2020 г., изготвена от ИСДВР на 11-та група, /л.18, адм. дело № 3382/19 г./ е посочено, че 11-та група се състои от 15 спални помещения с обща площ от 440 кв. м., включващи собствени санитарни възли с размери от 2 кв. м. Групата разполага с обща баня с три душа и друга баня с един душа, както и с един общ санитарен възел. Посочено е, че всяко спално помещение е с различен капацитет и квадратура, като всички са съобразени с изискването по закон за минимум 4.кв.м. разполагаема площ за един л. св. По отношение на условията в килиите, същите са идентични с посочените в справката на ВПД ИСДВР на 12-та група при Затвора [населено място]. Посочено е, че прехраната на л. св., обвиняемите и подсъдимите се извършва съгласно реда, определен в ЗИНЗС по утвърдени от министъра на правосъдието и съгласувани с Министерство на здравеопазването и Министерство на финансите таблици за калориен и химически състав. Уточнено е, че менюто се изготвя по сборник с рецепти на заведения за обществено хранене от 2008 г. Доставка на хранителни продукти се извършва съгласно сключени договори за обществени поръчки за цялата система на ГД „ИН. По отношение на престоя на открито, в докладната записка е посочено, че същият се осъществява посредством утвърден график, ежедневно за времето между 14:40 и 15:50 часа. Отделно от това се сочи, че в 11 група л. св. имали достъп до „престой на открито“ в помещение с пряка слънчева светлина, до което имали неограничен достъп. Уточнено е, че задържаните лица се придвижвали свободно на територията на групата за времето от 06:30 ч. до 20:00 ч.

С докладна записка от ИСДВР на 8-ма група /л.20, адм. дело № 3382/19 г./ е посочено, че спалното помещение, в което е бил настанен разполага със седем спални помещения, включващи собствени санитарни възли с размери от по 2 кв. м. Спално помещение 2А, в което бил настанен л.св. Ш., било с площ от 86 кв. м., като същото било предназначено за 21 човека. Останалата информация за организацията и естеството на помещенията за л. св. в докладната справка е идентична с тази за групите 12 и 11.

По делото са представени таблици за раздаване на перилни и почистващи препарати на групите от 1-ва до 13-та, по месеци за периода от месец януари 2018 г. до месец ноември 2018 г. /л.24 и сл., адм. дело № 3382/19 г./ За посочените месеци, видно от писмо рег. № 1530/10.03.2020 г., изготвено от ИФ началник на Затвора [населено място] /л.14, адм. дело № 3382/19 г./, ищецът е бил в 12-та група. Видно от приложените таблици, в 12-та група числеността на л. св. варира от 65 до 165, като за всеки месец на същите са осигурявани по един сапун на човек, между 5 и 13 бр. прах за пране, веро и белина.

Видно от списък за препарати на 7-ма група, за месец декември 2019 г., в която е бил настанен ищецът, същият е бил в спално помещение с още трима л.св. /л.37, адм. дело № 3382/19 г./.

По делото е представен списък с л. св. лица, които ще посещават училището към Затвора С. за месеците януари, ноември и декември 2019 г. и месец януари 2020 г., в които фигурират имената на ищеца с отбелязвания за присъствия /л.39, адм. дело № 3382/19 г./.

От представените по дело № 3382/19 г. / на л.51 и сл./, протоколи за извършени услуги от фирма „ДДД-1“ ООД „Килъри“ е видно, че дезинфекция на затвора е извършвана на датите: 27.04.2017 г., 22.06.2017 г., 28.06.2017 г., 21.07.2017 г., 28.07.2017 г., 21.09.2017 г., 10.11.2017 г., 17.11.2017 г., 23.11.2017 г., 23.01.2018 г., 23.03.2018 г., 28.05.2018 г., 26.07.2018 г., 28.11.2018 г., 30.01.2019 г., 28.03.2019 г., 19.08.2019 г.

От медицинско становище, изготвено на 10.03.2020 г. от ИФ началник на Затвора [населено място] /л.15, адм. дело № 3382/19 г./ е видно, че ищецът е постъпил в добро общо състояние в затвора. По време на престоя е прегледан в МЦ при Затвора [населено място] по повод на симптоматични оплаквания – остри респираторни инфекции, болки в кръста, поява на сърбеж и обриви по тялото. По повод горните оплаквания е становището е посочено, че му били предписвани симптоматични медикаменти – антипиретици, антихистамини, аналгетици. Във връзка с оплакванията от боли в кръста била проведена консултация с невролог и му били преписани НСПВС. Посочено е, че по време на престоя на лицето в затвора не са установени тежки алергични реакции, ухапвания от инсекти и дървеници, както и че не е установено Ш. да страда от тежко соматично заболяване.

По делото е постъпило писмо № 15/20 от 27.06.2022 г., изготвено от началник на Затвора [населено място], с което информира съда, че ищецът А. Ш. е условно предсрочно освободен от Затвора [населено място] на 22.06.2022 г., с остатък 2 м. и 19 дни /л.96/.

Видно от изисканата от АССГ справка в НБД „Население“ /л.107/, ищецът е с постоянен адрес в [населено място], [улица] настоящ адрес в [населено място], [улица]. Изпратените и до двата адреса съобщения и призовки до ищеца са върнати по делото като непотърсени.

По делото е разпитана свидетелката Д. Д. Г..

Разпитана свидетелката заявява, че е служител на Затвора [населено място] – инспектор „Социални дейности и възпитателна работа“, както и че познава Ш.. За същия си спомня, че бил в затвора в периода м.11.2017 г. - м.03.2019 г. Разяснява, че новопостъпилите първоначално се настаняват в приемна група, каквато е 8-ма, в която е бил настанен Ш. при постъпването си в затвора. По време на престоя в приемната група се извършвала диагностика и оценка на риска от рецидив, след което изготвените доклади се изпращат на Комисия по реда на чл.35 ЗИНЗС, след което л.

св. се разпределят по другите групи. Сочи, че 11 -та група е за обвиняеми и подсъдими с присъди, влезли в сила по-късно, а 12-та група за осъдени – рецидивисти. Споделя, че за приемното помещение не може да определи дали отговаря на изискванията за минимална квадратура на л. св., тъй като това е общо помещение, през което всеки постъпил в затвора следва да мине и не може да се предвиди натовареността в различните периоди. Счита, че в 11-та и 12-та група изискването за минимална площ от 4 кв. м. на човек е спазено, като уточнява, че в спалните помещения има постоянно течаща топла и студена вода. Твърди, че има санитарен възел в спалните помещения, както и общ кухненски бокс за приготвяне на храна, различна от предоставяната от затвора. За популациите от хлебарки и дървеници споделя, че има такива, но също отбелязва, че администрацията полага грижи като редовно третира помещенията срещу вредители. За хигиенните материали споделя, че знае, че се раздават от домакина, но не може да уточни в какви количества се предоставят такива на л. св. Твърди обаче, е л. св. имат достъп до магазина на затвора, от който могат да си закупят хигиенни материали. По отношение на възпитателната дейност уточнява, че след първоначална диагностика и психично заключение, инспекторите започват корекционна дейност с л. св. Спомня си, че ищецът бил включен в образователна програма, включваща учебна дейност, организирана от социалния инспектор, мисли, че е посещавал училището в затвора. Уточнява, че записването за учебна дейност се извършва година за година, изготвяли се списъци за включване в образователната програма за следващата година. Доколкото ѝ е известно ищецът е включван също в дейности на църква. По отношение на отоплението в спалните помещения заявява, че една част се отопляват на Т., а друга с локално отопление. Счита, че в помещенията не било студено, като твърди, че през зимния период, в коридорите л. св. се разхождат по къси панталони и тениски. За хигиената в спалните помещения сочи, че поддържането ѝ е личен ангажимент на л. св.

Съдът кредитира свидетелските показания, като счита същите за последователни, непротиворечиви и съответни на събраните по делото писмени доказателства.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в периода от 15.11.2017 г. до 25.03.2019 г. е претърпяло неимуществени вреди, в резултат на незаконосъобразни действия и бездействия от администрацията на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", което е юридическо лице към Министерство на правосъдието, с териториални структури, включващи затворите - чл.12, ал.2 ЗИНЗС, респ. е надлежен ответник по чл.205 АПК вр. с чл.285, ал.1 от ЗИНЗС.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

Според чл.284, ал.1 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3 от ЗИНЗС, съгласно който осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение, като в ал.2 на същия член е посочено, че за изтезания, жестоко, нечовешко или унижително отношение се смятат и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за

двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

За да бъде приета основателността на иска за вреди с правно основание чл.284, ал.1 от ЗИНЗС, следва кумулативно да бъдат доказани: акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл.3 от ЗИНЗС и настъпила, в резултат на нарушението неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на въведената с разпоредбата на чл.284, ал.5 от ЗИНЗС, оборима презумпция. Следователно отговорността на държавата се ангажира при доказано подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение (чл.3, ал.1), както при поставянето на лицата в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода" или "задържането под стража", изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност (чл.3, ал.2).

Ищецът обосновава исковата си претенция с твърдения за незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията в Затвора [населено място], изразяващи се в поставянето му в неблагоприятна среда при изтърпяване на присъдата му, характеризираща се с лоши битови и хигиенни условия – наличие на хлебарки и дървеници в обитаваните от него килии, липса на хигиенни материали (давали му по един сапун месечно, а едва през месец март 2019 г. му дали 100 гр. прах за пране и три сапуна), липса на осъществявана с него социална работа (не бил включен в никакви специализирани програми за намаляване на риска, изграждане на умения и обучения за придобиване на професионален опит и знания), липса на достатъчно отопление през зимния период (изпитвал студ), негативни преживявания от състоянието на санитарните помещения в спалните отделения, които не били изолирани напълно и от тях се виждали неприятни гледки и се носела лоша миризма.

Въз основа на приетите по делото доказателства се установи по категоричен начин, че обитаваната от ищеца площ в 12-та група е била под законовия минимум от 4 кв. м. на един л. св. Видно от справка от ВПД ИСДВР 12-та група при Затвора [населено място] /л.16, адм. дело № 3382/19 г./, 12-та група се състои от 18 спални помещения с обща площ от 243 кв.м. Ищецът е пребивавал в 12-та група в периода от 07.12.2017 г. до 20.12.2018 г., на която дата е преместен в 7-ма група. От представените по делото таблици за раздаване на перилни и почистващи препарати на групите от 1-ва до 13-та, по месеци за периода от месец януари 2018 г. до месец ноември 2018 г. /л.24 и сл., адм. дело № 3382/19 г./ е видно, че числеността на л. св. в 12-та група варира от 65 до 165 човека, което изчислено спрямо горепосочената обща квадратура, дори и в най-слабо населения период (65 л.св.) се равнява да 3.7 кв. м. на един л. св., което е под законовия минимум необходима

разполагаема площ от 4 кв. м. за 1 л. св., съгл. чл.43, т.4 ЗИНЗС. От събраните по делото доказателства е видно, че от населеността на 11 група е като цяло е съобразена с изискуемия минимум площ от 4 кв. м. на един л. св., като се наблюдават кратки периоди от пренаселеност, която се регулира до достигане на необходимия минимум в кратки срокове. За престоя на ищеца в 7-ма група, видно от списък за препарати за месец декември 2019 г., килията, в която е бил настанен ищецът са били настанени още трима л.св. /л.37, адм. дело № 3382/19 г./, като по данни на ответника квадратурата на помещението, в което е настанен - 13 спално помещение е с жилищна площ 17, 27 кв.м. съответно за този период няма недости. Видно от писмо, рег. № 1530/10.03.2020 г., изготвено от ИФ началник на Затвора [населено място] /л.14, адм. дело № 3382/19 г./, ищецът е помещавал 8-ма група от 15.11.2017 г. до 21.11.2017 г., като от свидетелските показания става ясно, че л.св. задължително се настаняват първоначално в такава приемната група за извършване на диагностика и оценка на риска от рецидив, след което изготвените доклади се изпращат на Комисия по реда на чл.35 ЗИНЗС и л. св. се разпределят по другите групи. По делото не се събраха доказателства за населеността на 8-ма група, предвид интензитета на настанените преди преразпределение по другите групи лица. Изложените от ответника твърдения, че спалните помещения на Затвора [населено място] отговаряли на изискването на законовия минимум за располагаема площ от 4 кв. м. за 1 л. св., съгл. чл.43, т.4 ЗИНЗС, съдът счита за декларативни и неподкрепени от конкретни доказателства, които да оборят твърденията на ищеца, съгласно въведената с чл. 284, ал.5 от ЗИНЗС възможност. Тоест за периодите, в които ищецът е бил настанен в 12 и 8 група ответникът не доказва изпълнение на изискванията за непренаселеност.

По отношение на претенцията срещу наличието на хлебарки и дървеници в обитаваните от ищеца килии съдът счита, че не е спорно популацията на инсекти в Затвора [населено място], но видно от събраните по делото доказателства, затворническата администрация полага усилия за разрешаването на този проблем. Видно от приложеното дело № 3382/19 г. / на л.51 и сл./ протоколи, дезинсекции са извършвани от фирма „ДДД-1“ ООД „Килъри“ на датите: 27.04.2017 г., 22.06.2017 г., 28.06.2017 г., 21.07.2017 г., 28.07.2017 г., 21.09.2017 г., 10.11.2017 г., 17.11.2017 г., 23.11.2017 г., 23.01.2018 г., 23.03.2018 г., 28.05.2018 г., 26.07.2018 г. , 28.11.2018 г., 30.01.2019 г., 28.03.2019 г., 19.08.2019 г. Ето защо, съдът счита, че в тази част исковата молба е неоснователна, тъй като липсва първия елемент от фактически състав по чл.284, ал.1 от ЗИНЗС - акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл.3 от ЗИНЗС.

По твърденията на ищеца за липса на хигиенни материали, неосъществявана с него социална работа (не бил включен в никакви специализирани програми за намаляване на риска, изграждане на умения и обучения за придобиване на професионален опит и знания), липса на достатъчно отопление през зимния период (изпитвал студ), негативни преживявания от състоянието на санитарните помещения в спалните отделения, които не били изолирани напълно и от тях се виждали неприятни гледки и се носела лоша миризма,

съдът счита следното:

Видно от представените по делото справка и докладни записки, както и от свидетелските показания, отоплението в спалните помещения е осигурено от Т. и парова централа, като през зимните месеци поддържаната температура в помещенията е минимум 18 градуса. Съдът отчита, че термичната чувствителност е индивидуална при всеки индивид, но също така приема за правилно поддържането на температурни стойности в общи помещения, каквито са затворническите спални помещения, съобразно препоръчителните стойности, сведени до затворническата администрация от Министерство на здравеопазването. От представените по делото таблици за раздадени хигиенни материали, съдът приема за доказано, че всеки месец са се раздавали сапун, веро, прах за пране и обезмаслител, а отделно от това се установява, че л. св. имат възможност ежедневно да си закупуват необходимите санитарно-хигиенни принадлежности от магазина на затвора. Н следващо място, видно от представените по делото таблици за посещение на училище, ищецът е бил записан в обучителни програми, които е посещавал редовно. Ето защо, съдът счита горните оплаквания за неоснователни и недоказани и следва да ги остави без уважение.

По възражението на ищеца, относно състоянието на санитарните възли в спалните помещения, предизвикали у него неприятни усещания, съдът като съобрази, че от представените становища от ответника става ясно, че санитарни възли има във всяко спално помещение, счита че достъпът до санитарен възел не е ограничен, но видно от твърденията на ищеца, необорени от ответника, същите не могат да се ползват уединено, по специално тези в 7 група. Ищецът не сочи доказателства по делото (в докладната записка, в която се описват условията на помещенията на тази група, не се описват тоалетните, а само, че администрацията на Затвора [населено място], полагага усилия за подобряване на условията на пребиваващите л.св. - л.24-23 по приложеното дело № 3382/2019г.), които да опровергават твърденията на ищеца в исквата му молба. Параграф 249 от Решението по делото Н. и др. срещу България сочи, че достъпът до правилно оборудвани и хигиенни санитарни помещения е от изключително значение за запазване на чувството на затворниците за лично достойнство. От друга страна обаче в параграф 241 от същото решение е посочено, че: “Що се отнася по-специално до достъпа до тоалетни, тоалетни чинии, поставени в ъгъла на килията и лишени от каквото и да било отделяне от жилищната площ или отделена от една преграда с височина от един метър или метър и половина е не само неприятно от хигиенна гледна точка, но и лишава задържаните от възможността за използване на тоалетната в каквото и да било уединение, защото той или тя остава постоянно видима за другите лишени от свобода, седящи на леглата, а също и за надзирателите на затвора, гледащи през шпионката.” В случая такива са твърденията на ищеца в исквата молба и същите не са оборени от ответника, нито от събраните по делото свидетелски показания. Ето защо, съдът счита за доказани кумулативно и двата елемента от фактическия състав на чл.284, ал.1 от ЗИНЗС .

При съвкупна преценка на всички установени факти - по-малко от 4 кв.м. жилищна площ на разположение за част от исквия период -

15.11.2017г.-21.11.2017г. и от 07.12.2017г.-20.12.2018г. и липсата на уединение в санитарното помещение в килията при пребиваване в 7 група, от 20.12.2018г. до края на исковия период 25.03.2020г. за периода от което неминуемо води до лошите хигиенни условия, следва извод, че в случая е налице "нечовешко" и "унизително" отношение, които превишават целите на изтърпяване на наказанието. В случая неудобствата и страданията, с които е било съпроводено изтърпяването на наказанието „лишаване от свобода“ на А. Ш. надминават необходимото за изпълнението му. В решенията си ЕСПЧ подчертава, че приложението на чл.3 от Конвенцията изисква засягането да не води до унижение, което надминава това, което обикновено съпътства наказанието лишаване от свобода. Държавата следва да гарантира, че лицето е задържано при условия, които са съвместими с човешкото му достойнство, че начинът и методът на изпълнение на тази мярка не го подлагат на мъки или изпитания, надхвърлящи неизбежното страдание, свързано със задържането, и че предвид практическите изисквания на лишаването от свобода, неговото добро здравословно състояние е съответно обезпечено. При преценяване на условията на изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“, следва да се вземат предвид кумулативните последици на тези условия и срока на задържането.

Що се касае до размера на посоченото в исковата молба обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер 20 000 лв., причинени в резултат на незаконосъобразни бездействия на администрацията на ГДИН, изразяващо се в поставянето на ищеца в условията, в които е пребивавал по време на излежаване на наказанието си „лишаване от свобода“ в периода от 15.11.2017 г. до 25.03.2019 г., от страна на ищеца не е сторено уточняване, относно базата, на която се позовава при изчисляване на размера на обезщетението. Предвид доказаните по делото обстоятелства относно частичен от исковия период престой на ищеца в спални помещения, които са с по-малка от 4 кв. м. на лишен от свобода разполагаема площ (15.11.2017г.-21.11.2017г. и от 07.12.2017г.-20.12.2018г.) , със санитарен възел в килията, който не осигурява уединение (от 20.12.2018г. до края на исковия период 25.03.2019г.), съдът намира, че същите неминуемо водят до потискане, унижаване и неблагоприятно засягане на личността, като на осн. чл.52 от ЗЗД и съобразно периода на исковата претенция справедливият размер на обезщетението, съответстващ на претърпяното страдание се преценява общо на 460 (четиристотин и шестдесет) лева, изчислени по минимум 1 лев на ден за всяко едно от установените нарушения на чл.3 от Конвенцията, изчислени общо за периодите, през които са нарушенията - към 14 месеца. Съобразно задължителните указания, дадени в т.ІІ от ППВС № 4/1968 г. понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. Справедливият размер на обезвредата следва да почива на обективни критерии и да бъде адекватен на претърпените вреди. Обезщетението трябва е съразмерно с вредите и да отговаря, както на конкретните данни по делото, така и на обществените представи за справедливост. То трябва да удовлетворява изискването за справедливост и при съпоставянето му с други случаи по аналогични казуси. Това обезщетение съответства на степента и интензитета на създаденото у ищцата неудобство. Тъй като по делото не се

събраха писмени и устни доказателства, от които съдът да прецени степента на "причиненото страдание и унижение на достойнството", както и дезинтересирането на ищеца в края на процеса по делото счита, че присъденият минимум е достатъчен да удовлетвори ищеца за неблагоприятните му преживявания от условията, при които е пребивавал. Обезщетението съответства и на обезщетенията, които се присъждат от Съда по правата на човека по аналогични случаи, както и отговоря на изискването според практиката по чл.3 от ЕСПЧ, според която държавите следва да гарантират, че лицето е задържано при условия, които са съвместими с човешкото му достойнство, че начинът и методът на изпълнение на тази мярка не го подлагат на мъки или изпитания, надхвърлящи неизбежното страдание, свързано със задържането, и че предвид практическите изисквания на лишаването от свобода, неговото добро здравословно състояние е съответно обезпечено.

По изложените съображения съдът приема, че предявеният иск следва да бъде частично отхвърлен. Не се доказаха твърдените от ищеца неблагоприятни условия, свързани с неосъществявана с него социална работа, липса на достатъчно отопление през зимния период и бездействие на затворническата администрация по отношение на популацията от хлебарки и други насекоми. Независимо от частичното отхвърляне на иска, претенцията на ответника за заплащане на разноски под формата на юрисконсултско възнаграждение е неоснователна. Разпоредбите на чл.286, ал.2 и ал.3 ЗИНЗС се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК. Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска/исковете му, не е празнота в правото, която да се запълни по аналогия на закона чрез прилагането на чл. 78, ал. 3 или чл. 78, ал. 8 ГПК. Законодателят е разграничил възнаграждението за един адвокат от разноските по производството в чл. 143, ал. 1 АПК, както и в чл. 78, ал. 1 ГПК. Стриктното тълкуване на разпоредбата на чл.286, ал.2 и ал.3 ЗИНЗС води до извода, че законодателят прави разлика между разноски за производството и заплатено възнаграждение за един адвокат, респективно юрисконсултско възнаграждение. Последните, макар и да са разходи по делото, не са разноски по производството. В ЗИНЗС не е предвидено изрично възстановяването на разхода за ползваната от ответника адвокатска услуга по делото или заплащане на юрисконсултско възнаграждение в негова полза, което означава, че при частично или пълно отхвърляне на иск по ЗИНЗС, в тежест на ищеца остава заплатената от него държавна такса, като той дължи и заплащане на направените от съда разноски по производството във връзка с предприетите процесуални действия, но ищецът не дължи възстановяване на разхода на ответника за адвокатско възнаграждение, ако е бил защитаван от адвокат или заплащане на юрисконсултско възнаграждение при осъществено процесуално представителство от юрисконсулт поради липсата на специална законова уредба в ЗИНЗС, предвиждаща това. В този смисъл са: Определение № 1779 от 11.02.2019 г. по адм. д. № 535/2019 г., III отд. на ВАС и Определение № 13551 от 11.10.2019 г. по адм. д. № 13715/2018 г., III отд. на

ВАС.

Воден от горното и на основание чл. 285 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, Административен Съд С. - град, I отделение, 6-ти състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на А. А. Ш. с ЕГН [ЕГН] сума в размер на 460 лв. (четирисотин и шестдесет лева), представляваща обезщетение за неимуществени вреди, в резултат на незаконосъобразно бездействие от страна на ответника да осигури необходима площ на ищеца в Затвора [населено място] в периода от 07.12.2017 г. до 20.12.2018 г. и липса на уединени санитарни помещения за периода от 20.12.2018г. до 25.03.2019г.).

ОТХВЪРЛЯ предявения иск в частта за сумата над 960 лв. до претендирания размер от 20 000 лв. и за останалите периоди и нарушения.

Решението може да се обжалва пред тричленен състав на Административен съд София – град, в 14-дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

СЪДИЯ: